Parramatta in Wollongong

Škof msgr. Kevin Manning (1933-2024) in gospa Milka Stanič, ki bo 18.februarja 2025 praznovala svoj 100. rojstni dan. (Parramatta, 14.9.2004.)

Škof msgr. Peter Ingham (1941-2024) iz Wollongonga, 13.11.2016 v Figtreeju.

Rafael

letnik 59/2, Božič 2024

SLOVENSKO DUŠNO PASTIRSTVO V AVSTRALIJI

SLOVENSKI MISIJON V SYDNEYU:
p. Darko Žnidaršič, OFM,
311-313 Merrylands Road,
Merrylands NSW 2160
Poštne pošiljke na: PO BOX 280,
Merrylands NSW 2160
(02) 9637 7147 Fax (02) 9682 7692
Email: darko.znidarsic@parracatholic.org;
slomission.sydney@gmail.com
www.glasslovenije.com.au/versko-sydney.htm

SLOVENSKI MISIJON V MELBOURNU:
p. Simon Peter Brelec OFM,
p. David Šrumpf OFM
19 A'Beckett st., Kew VIC, 3101.
(03)9853 7787
Email: p.simonpeter@gmail.com
p.david.ofm@gmail.com;
slomission.melbourne@gmail.com
Poštne pošiljke na PO Box 197, Kew VIC 3101.
Isti naslov za uredništvo »MISLI«
E-mail: slomission.misli@gmail.com
www.glasslovenije.com.au/versko-melbourne.htm.

SLOVENSKI MISIJON V ADELAIDI:
p. David Šrumpf OFM
Holy Family Slovenian Mission, 47 Young Ave.,
West Hindmarsh, SA 5007
Poštne pošiljke na: PO Box 156, Welland, SA 5007
Za telefonski pogovor prosimo, pokličite v Melbourne - Kew na zgornje številke.
(08) 8121 3869, (08) 8346 9674
Email: slomission.adelaide@gmail.com
www.glasslovenije.com.au/versko-adelaide.htm.

IZ VSEBINE TE ŠTEVILKE

3 Leto molitve 2024 in sveto leto 2025
5 Holy Year 2025: Official Logo of Jubilee Unveiled
7 Za naš Božič in sveto leto: spraševanje vesti, priprava na spoved in spovedne molitve
10 Nova knjiga o pesniku F. Prešernu (J. Kebe)
14 Nov prevod Svetega pisma
16 Spominjamo se: + p. Miha Drevenšek
19 Prejem zakramentov. Naši pokojni
22 "Lep spomin je nate, oče" (p. Darko)
23 D. Ravljen, Šimej iz Roža
27 Advent in Božič 2024
27 Poglej v nebo, poglej v srce (S. Mihelič)
28 Dobrote in nasveti: Preste (V. Smej Novak)
29 Naši sliki
30 Dobra volja naj velja!
31 Oglasi, voščilo
32 Parramatta in Wollongong: spomin naših pokojnih škofov

Naslovnica: Zahvalna nedelja in prvo sv. obhajilo, ki so ga prejele Ariana, Rihanna in Milana, 10.11.2024.
Spodaj: Sv. birma, ki jo je prejelo sedem naših mladih kristjanov, 17.11.2024.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste pomagali pri izdaji nove številke »Rafaela«.
Hvala tudi vsem, ki ste ali še boste dali svoj dar slovenski cerkvi sv.Rafaela,
kot pomoč za vzdrževanje cerkve in dvorane.
Hvala vsem sponzorjem, ki so omogočili žrebanje.

RAFAEL je občasno glasilo slovenske cerkve sv. Rafaela v Sydneyu in dušnega pastirstva v NSW, ACT, WA in QLD.
Naslov 311-313 Merrylands Road, 2160 Merrylands, NSW (vogal Warwick Rd.). **Poštne pošiljke na** PO Box 280, Merrylands, NSW 2160. ☎(02)9637 7147, **Faximile** (02)9682 7692 **Mobile** 0409 074-760;
E-mail: pater.darko@gmail.com

REVIJE, KI JIH TOPLO PRIPOROČAMO ZA BRANJE

MISLI, izhajajo že 73. leto. List je ogledalo slovenskega življa v Avstraliji. Celoletna naročnina je $60. **Naslov**: MISLI, P.O. Box 197, Kew VIC. 3101; ☎ (03) 9853 7787; **e-mail**: slomission.misli@gmail.com http://glasslovenije.com.au

DRUŽINA, ki je na razpolago v cerkveni veži, prihaja po letalski pošti. Cena izvoda je $ 4. **Naslov**: »Družina«, Krekov trg 1, p.p.95, 1001 Ljubljana, Slovenia; ☎ 0011 386 1 360 2830; **http**://www.druzina.si

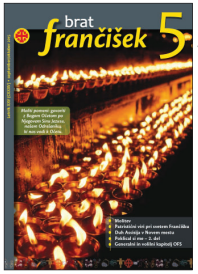

BRAT FRANČIŠEK, je glasilo Frančiškovega svetnega reda v Sloveniji (FSR). Revija izhaja šestkrat letno. Letna naročnina je $35. **Naslov**: Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana, ☎ 0011 386 1 242 9300, **faximile** 0011 386 1 2429 313

SLOVENSKA DIPLOMATSKA PREDSTAVNIŠTVA

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE V CANBERRI:
Veleposlanik: **g. Marko Ham**
Odpravnik poslov: **g. Davor Devčić**
☎(02)6290 0000, **fax:** (02)6290 0619.
Poštne pošiljke: Embassy of the Republic of Slovenia, 26 Akame Circuit, O' Malley, ACT 2606.
http://canberra.veleposlanistvo.si

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE NSW
Častni konzul: g. Anthony Tomažin
Vice častni konzul: g. Mark Stariha
Level 1, 4 Railway Parade, Burwood, NSW 2134
T: +61 2 97154701, F: +61 2 97154801
slovenian.consulate.nsw@gmail.com

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE QLD
Dr. Jurij Karlovšek
slovenian.consulate.qld@gmail.com
Mob. + 61 410 668 462, PO Box 6402,
Fairfield Gardens, QLD 4103

0409 074 760
Pomoč bolnikom in umirajočim

SPREMEMBA NASLOVA

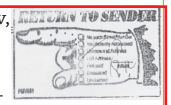

Ce se preselite na drugi naslov, Vas prosimo, da nam takoj sporočite vaš novi naslov. Prav tako sporočite spremembo telefonske številke, e-maila in drugo.

BOŽIČ 2024: PO SVOJEM ROJSTVU, REŠI NAS, O GOSPOD!

V svetih božičnih dneh in v novem letu 2025 Vam želimo lepe praznike Jezusovega rojstva, veliko Božje milosti in blagoslova. Živimo s hvaležnostjo v veri, da je Jezus naša neskončna dobrota, naša pot, resnica in življenje.

p. Darko in rojaki

Žive jaslice Tržič

Dobra volja naj velja!

"Dobro jutro, dragi poslušalci!"

Kata vsako jutro najprej odpre radio, da ujame glas napovedovalca, ki pozdravi:

»Dobro jutro, drage poslušalke in spoštovani poslušalci!«

In Kata mu odgovori:

»Dobro jutro! Si dobro spal? Kako se počutiš?«

Napovedovalec pa je ne posluša. Govori o vremenu, o nesrečah, o vojni, o vsem, česar se Kata boji. Ona bi se rada pogovarjala o svojih stvareh s tem fantom, ki ima podoben glas kakor njen najstarejši, ki je poročen v Avstraliji, ali pa tisti, ki je v Kanadi.

Če se zjutraj oglasi napovedovalka z »dobrim jutrom«, se je Kata prav tako razveseli in ji odzdravi:

»Dobro jutro, draga! Imaš moža in otroke? Govoriš kakor moja hčerka Irena, ki je v Ljubljani. Vsak dan jo najbrž srečuješ. Kako si srečna, da jo vidiš.«

Vendar tudi napovedovalka v radiu ne posluša, ker ona govori samo o vremenu, o nesrečah in o vojni.

Tako se pogovori zjutraj končajo bolj žalostno kakor veselo.

Kata gre potem v hlev, vrže v jasli kravam seno in se začne z njimi pogovarjati:

»Ste se odpočile? Le jejte, le jejte!«

Vendar tudi krave nič ne odgovorijo. Jedo, z repi si odganjajo muhe in se za Kato ne zmenijo.

V hlev prileze maček. Ko Kata molze, se ji drgne ob noge. Nalije mu v sklečiko mleko in potem se tudi on ne briga več zanjo.

Kata da kuram koruzo.

»Vedno ste lačne, čurčike. Le jejte in znesite dosti jajčk!«

Še svinjam da jesti. One pa samo hlastajo po kopanji in z rilci lovijo kuhani krompir.

Kata potem ves dan molči, ker nima nikogar, s komer bi se pogovarjala. Ko ji je zaradi samote zelo težko, gre v trgovino.

»Kaj boš kupila?« jo vprašajo ljudje na ulici.

»Nič.«

»Kako, nič? Trgovina je za to, da v njej kaj kupiš.«

»Jaz nič ne potrebujem. Otroci so mi sezidali lepo hišo, skrinjo imam polno zmrznjenih piščancev, mesa in klobas. V shrambi pa dosti sladkorja in moke. Vsega.«

»Zakaj potem greš v trgovino?«

»Da bom govorila z ljudmi, ker sem vedno sama. Vsega je pri naši hiši, samo ljudi ni!«

Ko se Kata v trgovini dovolj nagovori, se vrne domov.

Zvečer, ko gre spat, se veseli jutra. Pozdravila jo bosta napovedovalec ali napovedovalka v radiu. Le škoda, da se s Kato tako malo pogovarjata.

FERDO GODINA

(Prim. FERDO GODINA (1912-1994), Siničke v škornju, Mladinska knjiga, Ljubljana 1987, 50-52. Črtica je, nekoliko drugačna, izšla v Kurirčku okrog leta 1977, in tako jo (po spominu) objavljam tukaj. ***P. Darko****)*

LETO MOLITVE 2024 IN SVETO LETO 2025

Leto 2024 je v Cerkvi leto priprave na svetoletni jubilej odrešenja 2025. V tem članku se bomo ob besedah papeža Frančiška poglobili v smisel in namen svetega leta 2025. V molitvi pa se bomo pripravljali na jubilejno leto.

Smisel in namen svetega leta 2025

Jubilej je vedno predstavljal dogodek velikega duhovnega, cerkvenega in družbenega pomena v življenju Cerkve. Odkar je Bonifacij VIII. leta 1300 uvedel prvo sveto leto - s ponavljanjem na sto let, kar je po svetopisemskem vzoru postalo petdeset in nato vsakih petindvajset let -, je sveto verno Božje ljudstvo to praznovanje doživljalo kot poseben dar milosti, za katerega je značilno odpuščanje grehov in zlasti odpustki, ki so polni izraz Božjega usmiljenja. Verniki, pogosto na koncu dolgega romanja, črpajo iz duhovnega zaklada Cerkve, ko gredo skozi sveta vrata in častijo relikvije apostolov Petra in Pavla, ki jih hranijo v rimskih bazilikah. Na milijone in milijone romarjev je skozi stoletja potovalo na te svete kraje in živo pričalo o svoji veri.

Z velikim jubilejem leta 2000 je Cerkev vstopila v tretje tisočletje svoje zgodovine. Sveti Janez Pavel II. ga je pričakoval in želel v upanju, da bodo vsi kristjani, potem ko bodo premagali zgodovinske delitve, lahko skupaj praznovali dva tisoč let rojstva Jezusa Kristusa, Odrešenika človeštva. Zdaj se približuje mejnik prvih petindvajsetih let 21. stoletja in poklicani smo v pripravo, ki bo krščanskemu ljudstvu omogočila doživeti sveto leto v vsem njegovem pastoralnem pomenu. Pomemben mejnik v tem smislu je bil izredni jubilej usmiljenja, ki nam je omogočil, da smo ponovno odkrili vso moč in nežnost Očetove usmiljene ljubezni ter bili tudi sami njene priče.

V zadnjih treh letih pa ni bilo države, ki je ne bi bila pretresla nenadna epidemija, zaradi katere nismo doživeli le drame smrti v samoti, negotovosti in začasnosti človeškega obstoja, ampak tudi spremembo načina življenja in dosedanjih navad. Kot kristjani smo skupaj z vsemi brati in sestrami trpeli zaradi enakih stisk in omejitev. Naše cerkve so bile zaprte, prav tako kot naše šole, tovarne, uradi, trgovine in kraji za preživljanje prostega časa. V tem obdobju svet, posebno Evropo, pretresajo vojne v bližnji Ukrajini in v Sveti deželi. V dušah ljudi se prebuja dvom, bolečina, strah, zmedenost. Ob vprašanju svetovnega miru se zavedamo lastne majhnosti in potrebe, da kljub temu prispevamo k temu, da bi se dobrina miru ukoreninila in širila v naši okolici in v naših deželah.

Ohraniti moramo plamen upanja, ki nam je bil podarjen, in storiti vse, da bi vsi ponovno pridobili moč in gotovost, ter zrli v prihodnost z odprtim umom, zaupljivim srcem in daljnovidnim razumom. Prihajajoči jubilej bo zelo koristen pri ustvarjanju ozračja upanja in zaupanja kot znamenje ponovnega preporoda, katerega nujnost čutimo vsi. Zato sem zanj izbral vodilo, ki se glasi Romarji upanja. Vse to pa bo mogoče, če bomo sposobni obnoviti občutek vesoljnega bratstva, če si ne bomo zatiskali oči pred dramo divje revščine, ki milijonom moških, žensk, mladih in otrok preprečuje, da bi živeli življenje, vredno človeka. Pri tem mislim predvsem na številne begunce, ki so bili prisiljeni zapustiti svoje dežele. Naj bodo glasovi revnih slišani v tem času priprav na jubilej, ki v skladu s svetopisemsko zapovedjo vsem vrača pravico dostopanja do

sadov zemlje: »*Jej tisto, kar obrodi zemlja, ki počiva. To velja zate, za sužnja in sužnjo, za najemnika in tujca, ki bivajo pri tebi. Tudi živini in zverem, ki so v tvoji deželi, bodi v živež, kar bo zemlja obrodila*« (3 Mz 25,6-7).

Zato je treba duhovno razsežnost jubileja, ki vabi k spreobrnjenju, združiti s temi temeljnimi vidiki družbenega življenja, da bi tvorili skladno celoto. Ker čutimo, da smo vsi romarji na zemlji, na katero nas je Gospod postavil, da bi jo obdelovali in zanjo skrbeli (prim. 1 Mz 2,15), ne pozabimo na poti premišljevati o lepotah stvarstva in skrbeti za naš skupni dom. Upam, da bomo tudi prihajajoče jubilejno leto praznovali in živeli s tem namenom. Vse več ljudi, tudi veliko mladih in zelo mladih, se namreč zaveda, da je skrb za stvarstvo bistveni izraz vere v Boga in poslušnosti njegovi volji.

Potrebno bo poiskati načine, da bomo sveto leto pripravili in praznovali z močno vero, živim upanjem in dejavno ljubeznijo. Treba bo ugotoviti, kako iz tega milostnega trenutka narediti pomembno prizorišče za pastoralno oskrbo posameznih Cerkva, latinskih in vzhodnih, ki so v tem obdobju poklicane, da okrepijo svojo sinodalno zavzetost. S tega vidika bo romanje naproti Jubileju lahko okrepilo in izrazilo skupno pot, na katero je poklicana Cerkev, da bi bila vedno bolj znamenje in orodje edinosti v harmoniji različnosti. Potrebna in pomembna bo pomoč pri ponovnem odkrivanju zahtev splošne poklicanosti k odgovornemu sodelovanju kakor tudi pri vrednotenju karizem in služb, ki jih Sveti Duh nikoli ne preneha podeljevati za izgradnjo ene Cerkve. Štiri konstitucije drugega vatikanskega ekumenskega koncila bodo skupaj s cerkvenimi dokumenti teh desetletij še naprej usmerjale in vodile sveto Božje ljudstvo, da bo lahko napredovalo v poslanstvu prinašanja veselega oznanjevanja evangelija vsem.

V skladu z običajem bo bula o razglasitvi jubileja, ki bo izdana v doglednem času, vsebovala potrebne navedbe za praznovanje jubilejnega leta 2025. V tem času priprav me že veseli misel, da lahko leto pred tem, 2024, posvetimo veliki »simfoniji« molitve. Predvsem temu, da si povrnemo željo biti v Gospodovi navzočnosti, mu prisluhniti in se mu pokloniti. Poleg tega pa moliti in se Bogu zahvaliti za mnoge darove njegove ljubezni do nas in da bi hvalili njegovo delo v stvarstvu, ki vse zavezuje k spoštovanju ter h konkretnemu in odgovornemu delovanju za njegovo zaščito. Molitev kot glas »enega srca in ene duše« (prim. Apd 4,32), ki se kaže v solidarnosti in delitvi vsakdanjega kruha. Molitev, ki vsakemu moškemu in ženski na tem svetu omogoča, da se obrne k edinemu Bogu in mu izrazi, kar je skrito v skrivnosti srca. Molitev kot pot k svetosti, ki človeka vodi v kontemplacijo tudi sredi delovanja. Skratka, intenzivno leto molitve, v katerem se srca odprejo za sprejem obilja milosti, tako da »Oče naš«, molitev, ki nas jo je naučil Jezus, postane življenjski program vsakega njegovega učenca.

(Iz pisma papeža Frančiška o Jubileju 2025, ki ga je naslovil nj. eksc. Rinu Fisichelli, predsedniku Papeškega sveta za novo evangelizacijo)

(www.katoliska-cerkev.si)

Sveta birma v Merrylandsu, 17.11.2024.

Žegnanjska nedelja in zakonski jubilanti, 29.9.2024. Od leve: Neva Janz, p. Darko Žnidaršič, Olga Lah, Kristina Šuber, Ljubica Pezdirc.
Zadaj: Danica Petrič, Janez Janz, Jože Marinč, Jože Lah, Walter Šuber, Branko Pezdirc.

Dobrote in nasveti:
PRESTE

Skrivnost teh lešnikovo rjavih zapečenih prest je v kopeli, kjer jih okopamo, tik preden jih potisnemo v peč (ali pečico). Da, prav ste prebrali: te zanimive kruhke pred peko poparimo v vreli vodi, ki smo ji dodali žlico sode bikarbone: to jim doda značilen grenak okus in jih prijetno žvečimo. Poskusite jih pripraviti, vesela jih bo vsa družina.

Za 8-10 prest potrebujemo: dobre 1/2 kg bele krušne moke ali mešanice ostre i krušne moke, najboljša je sveže mleta iz bližnjega mlina; 1,5 žličke soli, 1,5 žličke sladkorja, 1 vrečko suhega kvasa, 0,5 dl olja, 1 žličko za premaz, 3-4 dl vode pri sobni temperaturi, 2 zravnani žlici sode bikarbone; po želji za posip mak ali grobo sol.

Moko v skledi premešamo s soljo. Dodamo sladkor in suh hvas, premešamo in dolijemo 3 dl vode. Dodamo olje in začnemo mešati s kuhalnico, da se testo sprime v kepo: če je testo suho, dolijemo še 0,5 dl vode, vendar ne pretiravamo, saj moramo dobiti čvrsto, prožno testo. Dobro ga premesimo in oblikujemo v kroglo.

Testeno kepo premažemo z oljem in jo pokrijemo, da vzhaja eno uro, kjer ni prepiha. Po eni uri testo spet premesimo, nato ga razdelimo na osem do deset kosov. Pečico ogrejemo na 200 stopinj Celzija.

V veliko posodo nalijemo za 4 prste vode in jo zavremo. Dodamo sodo bikarbono, vendar bodimo previdni, saj bo voda burno zakipela.

Na delovni površini, ki je ne pomokamo, iz vsakega kosa testa oblikujemo dolg svaljek - debelo vrv z nekoliko tanjšimi konci. Te vrvi oblikujemo v presto.

Oblikovane preste položimo v vrelo vodo s sodo, kjer jih med blagim vretjem oparjamo kakšne pol minute. Nekoliko se bodo napihnile. S penovko jih previdno poberemo iz kropa in položimo na pekač.

Preste po želji potresemo z makom ali s soljo, nato jih damo v peč ali pečico, da se lepo rjavo zapečejo. Pečejo naj se približno dvajset minut.

Na Bavarskem jedo preste z belimi klobasami (pečenicami) in posebno gorčico, pri nas pa bodo imenitne s svežim domačim maslom. Jih znate prerezati na pol in namazati z maslom?

Valentina Smej Novak

(https://www.karitas.si/wp-content/uploads/2021/01/2021-Postni-koledar-1.pdf)

Holy Year 2025: Official Logo of Jubilee Unveiled

Vatican reveals the official Logo of the upcoming Jubilee Year due to be held in 2025 on the theme 'Pilgrims of Hope' and reflects on some of the Holy Year'searly initiatives and plans.

The official Logo of the upcoming Jubilee due to be held in 2025 has been unveiled. In a press conference held on Tuesday in the Sala Regia of the Vatican's Apostolic Palace, the Vatican revealed the official Logo for the upcoming Jubilee year. The then-Pontifical Council for the New Evangelization, now contained within the new Dicastery for Evangelization, was entrusted with coordinating the Holy See's preparations for the Holy Year 2025 with the motto: "Pilgrims of Hope." The former Council's President, Archbishop Rino Fisichella, revealed the logo and reminded that as preparations begin within the Church for the Holy Year, their Dicastery launched a competition, open to all, for the Logo's creation. A total of 294 entries were received from 213 cities and 48 different countries, he said, noting participants ranged in age from 6 to 83. During the judging, the works were identified only by a number so that the author remained anonymous. On June 11, Archbishop Fisichella submitted the three final projects to Pope Francis to select the one that struck him the most. "After looking at the projects several times and expressing his preference, the project of Giacomo Travisani was chosen," Archbishop Fisichella said. Giacomo Travisani, present this evening, reflected on what motivated his submission. He said how he had imagined all people moving forward together, able to push ahead "thanks to the wind of Hope that is the Cross of Christ and Christ himself. "

Winning Logo

The Logo shows four stylized figures to indicate all of humanity from the four corners of the earth. They each embrace one another, indicating the solidarity and brotherhood that must unite peoples. The first figure is clinging to the Cross. The underlying waves are choppy to indicate that the pilgrimage of life is not always on calm waters. Because often personal circumstances and world events call for a greater sense of hope, a description of the Logo says, the lower part of the Cross is elongated turning into an anchor, which dominates the movement of the waves. Anchors often have been used as metaphors for hope. The image shows how the pilgrim's journey is not individual, but rather communal, with the signs of a growing dynamism that moves more and more toward the Cross. "The Cross is not static," Fisichella suggested, "but dynamic, bending toward and meeting humanity as if not to leave it alone, but rather offering the certainty of its presence and the reassurance of hope." The Jubilee 2025 Motto, Peregrinantes in Spem is also clearly visible in the color green.

Urgency to live Jubilee in light of hope

Archbishop Fisichella reflected on Jubilees and why the upcoming one is significant. "Every Holy Year in the history of the Church," he said, "has taken on its full meaning when it is placed within the historical context that humanity is experiencing at that

time and particularly when it is able to read the signs of anxiety and unrest combined with people's perceived expectations. "The vulnerability experienced in recent years, together with the fear of the violence of wars," he continued, "only makes the human condition more paradoxical: on the one hand, to feel the overwhelming power of technology which determines their days; on the other hand, to feel uncertain and confused about their future." In this context, Archbishop Fisichella reminded, "Pilgrims of Hope" was chosen for the Jubilee's theme. "It expresses the need to make sense of the present so that it can be preparatory for a real thrust into the future in order to embrace and respond to the various challenges that arise from time to time."

Jubilees' importance to life of the Church

In a recent letter addressed to Archbishop Fisichella, Pope Francis noted that "the Jubilee has always been an event of great spiritual, ecclesial, and social significance in the life of the Church." He recalled that ever since the year 1300, which marked the first Holy Year, "God's holy and faithful people has experienced this celebration as a special gift of grace, characterized by the forgiveness of sins and in particular by the indulgence, which is a full expression of the mercy of God." In the Church, a Jubilee, or Holy Year, is a great religious event. A Jubilee is "ordinary" if it falls after the customary 25-year period, and "extraordinary" when it is proclaimed by for some outstanding event. The last ordinary Jubilee took place in the year 2000 during the pontificate of Pope St. John Paul I. In 2015, Pope Francis proclaimed an Extraordinary Holy Year of Mercy.

What to expect soon

After the summer, Archbishop Fisichella noted, the official Jubilee website and related app will be available. "Both will be tools to help pilgrims participate fully in the proposed events, facilitating the spiritual and cultural experience of the city of Rome. In fact, in addition to the important Pilgrim's Charter, the Jubilee portal will contain news, historical notes, practical information, services and multimedia tools, in ten languages available to the pilgrim and easily accessible for people with disabilities." The Dicastery is already envisioning major events, and highlighted that special attention will be given to the following categories: "Families, Children, Youth, Movements and Associations, Elderly, Grandparents, Disabled, Sports, Sick and Health Care, Universities, World of Work, Choirs and Choruses, Confraternities, Priests, Consecrated Persons, Eastern Catholics, Catechists, the Poor, Prisoners, and many others..." A calendar will be ready by the end of the year so as to allow adequate organizational time for pilgrims and related agencies.

(Source: Vatican News:)
(https://catholicherald.org.ng/holy-year-2025-official-logo-of-jubilee-unveiled)

ADVENT IN BOŽIČ 2024

SYDNEY - MERRYLANDS - SV. RAFAEL
Sreda, 25.12.: BOŽIČ - GOSPODOVO ROJSTVO: OPOLNOČI SLOVESNA BOŽIČNA POLNOČNICA. - DRUGA SV. MAŠA JE OB 9.30 DOPOLDNE.
Četrtek, 26.12.: SV. ŠTEFAN: SV. MAŠA JE OB 9.30 DOPOLDNE, proslava dneva samostojnosti in enotnosti. Po sv. maši srečanje v dvorani ob čaju, kavi, poticah in pecivu. Prinesite kakšne dobrote, da si jih podelimo med seboj!
NOVO LETO, 1.1.2025: PRAZNIK BOŽJE MATERE MARIJE: SV. MAŠA OB 9.30 DOPOLDNE.

WOLLONGONG - FIGTREE - CERKEV VSEH SVETIH
Sv. maša je vsako 2. nedeljo v mesecu ob 5.00 popoldne, v zimskem času ob 4.00 popoldne (od aprila do septembra).
Torek, 24.12: Ob 8.00 zvečer ZGODNJA BOŽIČNA POLNOČNICA.
Sreda, 1.1.2025: SV. MAŠA ob 5.00 popoldne.
Nedelja, 12.1.2025: JEZUSOV KRST: Sv. maša ob 5.00 popoldne.

CANBERRA - GARRAN - SV. PETER IN PAVEL
Sv. maša je vsako 3. nedeljo v mesecu ob 6.00 zvečer, od maja do vključno avgusta ob 5.00 popoldne.
Sreda, 25.12.: BOŽIČ: Sv. maša ob 6.00 zvečer.

GOLD COAST, QLD
Sv. maša bo **na nedeljo Gospodovega razglašenja, 5.1., ob 11.00 dopoldne** v dvorani Rotary kluba (bivša Lipa), Ashmore. Po sv. maši gremo na skupno kosilo. Za druge sv. maše se dogovorimo.

POGLEJ V NEBO,

Poglej v nebo,
tam hlevčka ni,
a veš, da Bog na njem živi.

Poglej v srce,
tam hlevček je,
ves topel in svetal,
v njem je Božje Detece!

Kot sveti Jožef
ime mu sveto daj:
Jezus, Sin živega Boga,
Jezus, Sin Marije Device...

POGLEJ V SRCE

Očetov blagoslov
in iz ljubezni svoje
angelski obraz -
Jezus ljubeznivi,
Jezus čudoviti...

In glej, poslušaj veselje angelov,
prepevaj z njimi, moli:
Božič je -
Jezus, naše pribežališče,
Jezus, Bog miru!

Avtorica pesmi je Stanka Mihelič.

kupeju, briše okno z rokavom in pogleduje na koroško zemljo, ki po dolini samo lahko dremlje in se bo koj zbudila, čim bo sonce kaj živahneje pomežikalo. Više v hribih pa je zima trda, da počivata polje in les blizu tja do Velike noči... Saj ni kaj dosti življenja videti s potom. Svinčeno siva gladina Baškega jezera je obkrožena od ostrih robov ledovja, ki se je stvorilo ponoči. Zapuščene samevajo hišice, tako lične in ljubke, da si Šimej poželi: Vsaj enkrat poleti bi rad tu prebival, po vodi bi brodil, se plavati naučil in bi zaplaval čez vse to Baško jezero tja na prostrani potok Radarščice. Na mestu nekdanje slovenske ribiške koče stoji tam gosposki hotel. In že mine ta slika, vrstijo se nove postaje. Mlin ob potoku, ves zakovan v led, stara cerkev na hribčku, ograjena in poslikana, vasi in samotne kmetije med sadovnjaki, zimska tišina ravnine, daleč zadaj ponosno pogorje - in tu v toplem kupeju živahna vesela govorica očancev s čedrami v ustih in mamk s cekarji v desnici, pa s črnimi rutami okrog glave - oj, to je Šimnu z gore prezanimiva, doživljajev polna pot. Potem - Beljak. Velikanska postaja je to, prav zares, prestopiti je treba, po stopnicah moraš nizdol kakor v klet, potem po hodniku pod tiri navzgor k drugemu vlaku. Hlapon kmalu odstopiha mimo Podkloštra v Ziljsko dolino. Prej tako veseli pomenek pa po malem presahne. Šele sprevodnik ga znova poživi. Stopi v kupe, pokima Matjažu in ga pobara lepo po domače:

"Čedrca pa, oča, kaj, čedrca?"

"Tisto pa," vesel prikima Matjaž in žuli svoj vivček. "Čedrca pa, - kakor nevesta. Zmerom z menoj!"

Seže v besedo še star lovec, zeleni klobuček si primakne na kraj in začne take razdirati, da bi jih človek najrajši sproti zapisal. O lisicah pripoveduje, da so gladovne in mu pridejo z roke jest, če jim v gozdu le požvižga. O planinskem orlu, da je to jesen krožil nad Ziljsko dolino in je najprej ukradel jagnje, potem pa odnesel še dete s polja. O jelenih, da jih nekateri kmetje krotijo in jih bodo naučili vožnje, kakor Laponci v severnih deželah... Zraven pa vrli lovec puha in otresa vivček, da v vagonu smrdi po dimu in žvirci. Takole vam mine vožnja in je treba izstopiti v Beli, na majhni postaji pred Šmohorjem. Samo oča Ravtar, velik in zastaven gospodar, čaka pred ograjo. Prišel je s sanmi, sega znancem v roke in ženske povabi, da se popeljejo proti Brdu. Mati Marjeta prisede. Utrujenost čuti v nogah, mraziti jo je jelo. Matjaž in Šimej pa stopata ob vozniku. **(N. d., 3-10.)**

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Ivo Bavčar je 24.10.2024 praznoval svoj 95. rojstni dan. Čestitamo!

ZA NAŠ BOŽIČ IN SVETO LETO: SPRAŠEVANJE VESTI, PRIPRAVA NA SV. SPOVED IN SPOVEDNE MOLITVE

"NEKATERIM, KI SO ZAUPALI VASE, DA SO PRAVIČNI, IN SO ZANIČEVALI DRUGE, JE POVEDAL TOLE PRILIKO: »DVA ČLOVEKA STA ŠLA V TEMPELJ MOLIT: EDEN JE BIL FARIZEJ, DRUGI CESTNINAR. FARIZEJ SE JE POSTAVIL IN PRI SEBI MOLIL TAKÓLE: ›BOG, ZAHVALJUJEM SE TI, DA NISEM KAKOR DRUGI LJUDJE: GRABEŽLJIVCI, KRIVIČNIKI, PREŠUŠTNIKI ALI TUDI KAKOR TA CESTNINAR. POSTIM SE DVAKRAT NA TEDEN IN DESETINO DAJEM OD VSEGA, KAR DOBIM.‹ CESTNINAR PA JE STAL DALEČ PROČ IN ŠE OČI NI HOTEL VZDIGNITI PROTI NEBU, AMPAK SE JE TOLKEL PO PRSIH IN GOVORIL: ›BOG, BODI MILOSTLJIV MENI GREŠNIKU!‹ POVEM VAM, TA JE ŠEL OPRAVIČEN DOMOV, ONI PA NE; KAJTI VSAK, KDOR SE POVIŠUJE, BO PONIŽAN, IN KDOR SE PONIŽUJE, BO POVIŠAN« (Lk 18, 9 -14).

V tempelj se odpravita farizej in cestninar, da bi tam molila.

Farizej reče Gospodu: »Poglej kako sem dober, delam...« Tako moli, da bi ga Bog pohvalil.

Cestninar pa se z Gospodom pogovarja drugače: »Gospod, imej usmiljenje z menoj, grešnikom.« Prosi Boga, da bi mu odpustil.

Kako moliš Ti/molite Vi? Česa prosiš/prosite? Premisli(te) in ugotovi(te), ali je tvoja/Vaša molitev podobna farizejevi ali cestninarjevi!

Zdaj je čas, da spoznaš, če si grešil, ko si se morda obnašal kot farizej. Ne vem, če veš, a obstaja bolezen, ki jo imenujemo farizejstvo. Gre za bolezen, za katero boleha farizej iz Jezusove prilike. Bolezenski znaki te bolezni so zlahka prepoznavni. Danes tudi ti preveri, ali so se morda kakšen mali znaki te bolezni pojavili tudi pri tebi.

Pri tem si pomagaj s prepoznavanjem naslednjih simptomov:

a) Biti najpravičnejši (tip osebe: »nekdo, ki kaže s prstom«)

To je nekdo, ki se nikoli ne zmoti in ima vedno prav. Na vsakem koraku preži na napake drugih. On pa je nezmotljiv. Kakor hitro kdo naredi napako, mora zanjo zvedeti pol sveta. Ni se zmožen zamisliti in priznati svoje napake. Ne more razumeti drugih, ko naredijo napako. Vedno mora biti on, ki odloča o tem, kaj je prav. In vedno mora imeti zadnjo besedo. Nikoli ne prizna, da je naredil napako.

b) Biti na zunaj lep (tip osebe: »zunaj se sveti, znotraj je gnil(a)«)

To je nekdo, ki na zunaj blesti, njegova notranjost pa je v resnici zatohla. Na zunaj izgleda popoln, a videz vara. Njegova zunanjost je popolna prevara. Napravi vse (in si izmisli tudi zgodbice), da se v javnosti pokaže v lepi luči, da bi mu ploskali. Naredi vse za to, da bi bil deležen pohvale.

c) Biti najboljši (tip osebe: »iskanje prvih mest«)

To je človek, ki hoče biti vedno prvi in najboljši. Meni, da so drugi ničvredni ali vsaj

manjvredni. Vedno tekmuje in se primerja z drugimi. V vsakem vidi tekmeca. Želi si, da bi stvari šle njemu dobro, drugim pa slabo. Razjeda ga zavist.

d) Biti oseba, ki nikdar nima časa (tip osebe: »ni časa za postanek«)
To je tisti, ki je vedno prezaposlen in zato nima časa pomagati drugim. Vedno ima pripravljeno opravičilo, da se lahko umakne stran od dela.

e) Biti prevzeten (tip osebe: »non plus ultra« oz. »ne preko sebe«)
To je človek, ki na druge gleda zviška. Bližnji so zanj kot nekakšni keglji, z njimi dela, kar hoče. Je mogočen in želi gospodariti. Je tisti z visokim »petelinjim grebenom«, tisti, ki želi postavljati »zakone«, ki jih morajo drugi izpolnjevati. Želi si, da bi ga drugi vedno ubogali.

f) Biti vedno v središču pozornosti (tip osebe: »išče pozdrave na trgu«)
Naredi vse, da bi mu ploskali in ga prepoznali. Vse, kar dela, dela zato, da bi ga drugi videli ter mu rekli: »Kako si dober, priden!«

g) Oseba, ki prelaga bremena na druge (tip osebe: »vzemi ti«)
To je tip osebe, ki prelaga svoje breme na ramena drugih. Rad naredi vse v svoji moči, da svoje zadolžitve in napake prenaša na druge.

h) Biti človek, ki izkorišča (tip osebe: »parazit na delu«)
Živi na račun drugih. Ne dela nič. Pusti si streči. In godrnja, češ, da je vse narobe.

i) Napuhnjena, bahava oseba (tip osebe: »iz niča naredi največjo zadevo«)
Oseba, ki je dober govornik. Zna dobro sukati jezik in veliko govori, a v resnici ne naredi ničesar. Toliko besed, nasvetov, načrtov,... vendar, ko je treba kaj narediti, tista oseba ne naredi nič.

j) Biti oseba, ki druge označuje (tip osebe: »drugim lepi etikete«)
To je oseba, ki drugim nadeva vzdevke. Včasih žali, tepta, prizadene druge. Ne zna spoštovati, ceniti drugih.

k) Biti človek z motom: zakaj bi se spotil! (tip osebe: »narediti čim manj od možnega«)
To je tisti, ki jé kruh, čeprav si ga ni zaslužil. Čas beži, on pa še vedno stoji križem rok. Spi. Bog ne daj, da bi upognil hrbet, da bi se potrudil, da bi naredil kaj iz sebe in svojega življenja.

l) Biti zamerljiv (tip osebe: »takoj se užalim«)
Na račun tega tipa osebe ne sme nihče reči nič, ker je tisti takoj užaljen. Taka oseba kritike ne sprejema. Kakor hitro je izzvana, ima takoj pripombe na račun drugih. Težko pozabi, odpusti.

spomni tiste ure, ko je stopil bled in droban prvič v šolo. Z drugimi šolarčki vred se je stiskal v klopi kakor plašen golob. Kaj se bo le zgodilo? Na oder je stopil gospod, mlad in suh gospod strogih oči, ki so se svetile za debelimi naočniki. In je rekel: "Gruess Gott, Kinder!"

- Kaj je to: "Gruess Gott, Kinder!?" Ali se bo kregal? Ali ne bodo v šoli nikoli tako govorili - je takrat mislil Šimej - tako govorili, kakor se pogovarjajo doma mati in oče in hlapec in vsi, vsi, še gospod župnik pri fari in farani, kar jih poznamo! ... Gospod učitelj se je zasmejal, ko je videl, da ne en otrok ni razumel njegovega pozdrava. Potem je stopil z odra, roke je prekrižal na hrbtu in počasi šel po razredu. Šimej še dobro pomni, kako ga je takrat spreletela bojazen, da ne bi tuji gospod učitelj že stal ob njem, ob Šimnu, ki se je stiskal v predzadnji klopi. Učiteljeva desnica se je iztegnila in pobožala Šimna po svetlih, mehkih laseh, njegov glas pa je zvenel kakor povelje: "Stehe auf, Junge!" ("Vstani, fant!") Šimej bi se bil rajši pogreznil. Glavo je povesil in takrat je gospod učitelj ponovil blaže, po slovensko: "Vstani, otrok! Aaa, vidite, tudi jaz znam po vaše marnovati. Toda vi se boste naučili po nemško! Windisch reden ist schiach! - Slovensko marnovati je grdo! Nemško se bomo učili..." Nemško! To besedo je gospod učitelj tako naglasil, da so se nekateri kar stresli. Šimej tudi! Ne, te ure ne bo nikoli pozabil, te ure, ko mu je bilo rečeno, da on in vsi njegovi - še mati ne, ne oče - ne znajo lepo govoriti, ker po slovensko zavijajo... Potem drugo uro je stopil v razred gospod župnik in je lepo pozdravil po slovensko. Takrat je Šimnu odleglo. Nu, potem se je pa navadil...

Takole se je zamislil Šimej in je v tem preslišal Matjažev pogovor z očetom Mohorjem. Govorila sta o pokojnem Francu na Brdu. Mati je prisvetila v sobo. Po stari šegi je gorela trska v čelešniku in plapolajoči zubelj je komaj, komaj osvetljeval prostrano izbo. K večerji je Matjaž molil dolgo in zateglo, o, kako je znal moliti, koliko svetnikov je obrajtal, da nihče ne tako! Lupili so krompir v oblicah in počasi zajemali močnik iz sklede. Po večerji je spet Matjaž opravil dolgo molitev; nato so legli k počitku. Zunaj je pritiskal mraz, da so pokale smreke, nebo pa je bilo jasno in so se na njem svetile neštete zvezde.

NA ROBU SLOVENSKEGA RODU

Dopoldne se odpravijo od hiše. Matjaž stopa spredaj po gazi. Pod okovanimi čevlji mu škriplje sneg.Z velikansko palico opleta krepki starec, kakor da odganja nevšečno misel, včasih vzdihne vmes, zine pa le redko katero besedo. Šimej stopa za njim. Debelo orokavičene roke tišči v oba hlačna žepa, glava se mu je stisnila med priviti ovratnik zelenega suknjiča. Pobič se pri hoji naglo ugreje in si nekajkrat požvižga. Mati, ki drobno stopica zadaj in se trudi, da ne zaostane, ga ošine s pogledom: "Šimej, vendar! Na pogreb gremo, ne v svate!" - Ali Šimej je še premlad in preiskren, da bi mogel v sebi zadušiti veselje, ker gre v rodni kraj svoje matere. Tja ga je bila prvič ponesla, ko je komaj shodil. Tega se ne spominja. Zdaj pa gre tja. Ne samo materin dom, tudi tiste zadnje vasi bo videl, o katerih je mati večkrat pravila: tam in tam se neha slovenska beseda, potem govorijo noter v Tirole samo še po nemško.

Se že bliža poldne, ko prispešijo v dolino. Prisopiha lukamatija in jih potegne proti Beljaku. Zjasnil se je dan, dvignila se je meglica, sonce je pogledalo na vrhove Karavank, potem je vrglo zlate žarke tudi po dolini. Šimej sedi tesno pri oknu v toplo zakurjenem

te poti nisem več vajen? - Pa kar sem vam hotel povedati, je žalostna vest: umrl je tisti, ki je za vse nas očetovsko skrbel. Tako je za enkrat rečeno, da bo pojutrišnjo nedeljo na Brdu pokopan."

"O, škoda blage duše!" - odvrne na to sporočilo oče Mohor. "Vedel sem, da te zime ne prestane. V nedeljo sem čul spodaj pri fari, da dobri France h kraju gre."

Materi Marjeti so se orosile oči, s predpasnikom si utrne solzo:

"Daljne žlahte mi je bil. Spodobi se, da ga grem kropit. Če vam je prav, Matjaž, se pa jutri skupaj odpraviva k Zilji."

Matjaž prikima, še enkrat otepe sneg in stopi v toplo zakurjeno izbo. Šimej pa hiti za materjo v kuhinjo in si izgovori tole:

"Mati, z vami pojdem, rad bi videl vaš domači kraj! Tolikokrat ste mi že obljubljali, da me vzamete s seboj. Zdaj pa pojdem!"

"Še očetu reci, Šimej. Saj veš - da ne bodo nejevoljni zaradi stroškov! Trda je za denar."

Po malem se je zvečerilo. Še se drobne snežinke opletajo po rezkem ozračju, kakor se v vetru izgubljene latvice češnjevega cvetja. Dolina ob Dravi je zasnovala pod zimsko meglo. Nad njo pa se razliva sinja svetloba zimskega večera.

V izbi pri Mohorjevih ne prižgejo luči, posedejo pri veliki krušni peči in v pogovor se veselo meša prasket panjev in klad, ki jih je mati Marjeta zunaj v kuhinji vrgla v peč, ko je pristavila večerjo: velik lonec krompirja in ponev mlečnega močnika.

To je pri Mohorjevih spet eden tistih lepih večerov, ki se jih Šimej pozimi najbolj veseli. Prišel je Matjaž, večni popotnik, ki hodi iz kraja v kraj in je doma povsod pri dobrih slovenskih ljudeh na Koroškem. Od Gospe Svete, do zadnjih slovenskih vasi pod Šmohorjem, do Osojskega jezera, na Hurah pred Celovcem tja do poslednje kmetije pod Obirjem in pod Svinjo planino - povsod ga sprejmejo z odprtimi rokami, kakor da je pol svetnika. V mladosti se je bil izučil za tkalca. Ko pa je ta stara domača obrt izgubila veljavo, se je odpravil po svetu in je v mnogih tujih deželah izkusil marsikaj. Po veliki vojni se je vrnil domov. Toda pravega doma ni več našel. Njegov rod je izumrl in tako mu je vsa slovenska Koroška postala domačija. Matjaž pozna vsako slovensko družino, njemu ne ostane nič prikritega. On zve vsako krivico, ki prizadene slovenskega človeka od strani tistih, ki so se od rodne matere odvrgli in hočejo za Nemce veljati, pa so le ničvredni nemčurji imenovani. Stare pesmi prepeva, vse lepe koroške šege so njemu znane in iz polnosti ve zajemati, kadar pripoveduje čudno lepe pravljice o kralju Matjažu pod Peco in o Pehtri babi, ali pa o tistem, kar je sam preživel strahu in groze, veselja in bridkosti.

"Leto se je že obnovilo," pravi Matjaž, "odkar me stopinje niso zanesle v Ziljsko dolino. Od rok je, pravim. Hodil sem letos bolj po visokih kmetijah in pomagal tu in poprijel tam. Ljudje tožijo vsepovsod, da ni moč ničesar prodati. Jaz pa rečem, da je najbolj žalostno tam, kjer naši ljudje svojo dušo in srce prodajo, se kot Slovenci zatajijo in hočejo Nemci postati. Komaj dobrih dvajset let je tega, pred veliko vojno je bilo, ko se je v Ziljski dolini še povsod glasila slovenska beseda in slovenska pesem. Še v samem Šmohorju so prebirali slovenske knjige. Danes se jih zmerom manj priznava za Slovence. Otroci ne vedo več drugače, kakor le še po nemško. 'Gruess Gott!' In če jih pozdraviš po domače, te kakšen še s kamnom napodi. Vsaj žebrati naj bi znali tako, kakor so včasih njihove matere žebrale!..."

Oče Mohor nemo pritrjuje, a Šimnu je ob Matjaževih besedah grenko v duši. Spet se

m) Biti preračunljiv (tip osebe: »vse preračunati za naprej in za nazaj)

Vse preračuna, kar da in kar prejme. Bog varuj, narediti kaj več, kot je bilo rečeno. Bog varuj, narediti kaj zastonj. To je hladna oseba, ki nima navdušenja za nič. Pomembno je le, da je vse na mestu, urejeno, pospravljeno, ...

Kako poteka sam obred spovedi?

Pozdravim duhovnika: Hvaljen Jezus!

Spovednik odgovori: Na vekomaj. Amen.

Pokrižam se: V imenu Očeta...

Spovednik morda glasno ali tiho zmoli: Bog, ki razsvetljuje človeška srca, naj ti pomaga, da boš prav spoznal/a svoje grehe in dosegel/la Božje usmiljenje. Amen.

Najprej povem, kdaj sem bil/a zadnjič pri spovedi.

Nato se na kratko predstavim: svoj stan (sem poročen/a, samski/a, imam družino (mati, oče, samski, učenec, dijakinja, študent, babica, tast...).

Povem svoje grehe, stiske, nemoči: Moji grehi so: ... Iskreno povem vse, kar vem, da ni bilo prav pred Bogom. Pa tudi druge stvari, ki jih želim izročiti Bogu, kjer želim, da se me Bog dotakne s svojim usmiljenjem, da me ozdravi, osvobodi, da mi pomaga.

Zaključim lahko z besedami: Moj Jezus, usmiljenje!

Postavim lahko kakšno vprašanje, če bi se rad o čem pogovoril

Duhovnik mi bo morda spregovoril kakšno besedo, postavil sam kakšno vprašanje in povedal, kaj naj storim za pokoro.

Izpovem kesanje: **MOJ BOG, ŽAL MI JE, DA SEM GREŠIL/A IN ŽALIL/A TEBE, KI SI MOJ NAJBOLJŠI OČE. TRDNO SKLENEM, DA SE BOM POBOLJŠAL/A, POMAGAJ MI S SVOJO MILOSTJO. AMEN.** Kesanje lahko zmolim tudi s svojimi besedami. Pomembno je, da izrazim, da mi je žal in da se bom trudil poboljšati.

Duhovnik mi bo dal odvezo s temi ali podobnimi besedami: ***Bog Oče usmiljenja, ki je s smrtjo in vstajenjem svojega Sina svet spravil s seboj in poslal Svetega Duha v odpuščanje grehov, naj ti po službi Cerkve podeli oproščenje in mir. In jaz te odvežem tvojih grehov v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Odgovorim: Amen.*** Ko duhovnik pri odvezi naredi križ, se sam pokrižam. To je tudi glavni del spovedi. Razbremenitev, odpuščanje grehov pred Bogom, s katerim si ponovno pridobim posvečujočo milost – milost nebes.

Spovednik bo morda povabil k zahvali Bogu z besedami: Zahvaljujmo se Gospodu, ker je dober!

Odgovorim: Vekomaj traja njegova dobrota!

Spovednik lahko zaključi še z besedami: Bog ti je odpustil grehe. Pojdi v miru.

Odgovorim: Bogu hvala!

Spovednik: Hvaljen Jezus.

Odgovorim: Vekomaj. Amen. (www.zupnija-crnomelj.rkc.si)

NOVA KNJIGA O PESNIKU FRANCETU PREŠERNU

Lansko leto, 2023, je g. Janez Kebe (* 1942 v Cerknici), župnik na Kopanju pri Grosupljem, zlatomašnik in častni kanonik, izdal novo knjigo o našem največjem pesniku dr. Francetu Prešernu, ki jo je izdalo Ognjišče. Kot vemo, je Prešeren kot otrok tri leta živel na Kopanju pri starem stricu Jožefu, ki je bil lokalni kaplan (župnija Kopanj je bila ustanovljena kasneje). "Priporočam nakup, ker bodo šli vsi prihodki od knjige za naše misijonarje in misijonarke, kot so šli od zadnje knjige Sejalec seje, ko je Ognjišče nakazalo lepo vsoto Misijonskemu središču v Ljubljani," nam sporoča.

Gospod Janez Kebe je pripravil in dopolnil knjigo Prešernovega rojaka Toma Zupana "Kako Lenka Prešernova svojega brata pesnika popisuje", ki je izšla leta 1933.

Knjiga vsebuje 22 fotografij, ki so povezane s Prešernom. Nekateri dokumenti z dobesednim prevodom še niso bili obljavljeni, npr. zapis pesnikovega krsta (takrat še v cerkvi sv. Klemena na Rodinah, župnijska cerkev na Breznici je zgrajena leta 1821, op. p. D. Ž.), in zapis Prešernove smrti v matični knjigi v župniji Kranj, potem Ribičeva kmetija in rodbina iz knjige Status animarum v vasi Vrba št. 1 (danes Vrba 2) idr.

1. V delu sem prispeval nekatere podatke, ki so novi celo v slovenskem prostoru, na primer, da je bila Prešernova plača pri dr. Crobathu (66 goldinarjev na mesec) izredno velika v primerjavi s plačami učiteljev in profesorjev, ki so imeli od 20 do 40 gld. Da ni res, da Prešeren ni plačeval preživnine za Ano Jelovškovo in enega oz. dva otroka. "V Ljubljani je redno dajal vsak mesec 30 srebrnih dvajsetic," nam pove Prešernova hči Ernestina Jelovšek. To je bilo polovico plače podeželskega učitelja.

2. Koliko je bil takrat vreden denar? Npr. Prešeren je za stanovanje, zajtrk in kosilo plačeval Kastelcu 12 gld., za kar je dejal kopanjski gospod Jožef, da je to veliko preveč.

3. Kako so v tistem času ocenjevali učence ali dijake? Kakšna ocena je "eminens" ali "accesit" ali prvi red ali drugi red?

4. Kaj je bila mala šola?

5. Prešeren v Kranju. Prešeren je v Kranju, kjer je leta 1846 postal samostojni odvetnik, čisto obubožal in obupal. Z denarjem ni znal gospodarno ravnati. Z druge strani pa je zelo dobrega srca, ker mnogim kmetom ni nič računal za pravde na sodišču. Bil je tudi preveč dobrega srca, zato si ni mogel nič prihraniti; če je imel dva suknjiča ali dva para škornjev in je srečal reveža, ki jih ni imel, mu jih je brž podaril, svojo radodarnost pa je opravičeval s tem, da človek lahko obleče naenkrat vendar samo en suknjič.

Prešernova hči Ernestina Jelovšek je ob očetovi preselitvi v Kranj takole napisala: »Zakaj le je moj ubogi oče šel v Kranj? Samo zavoljo tega, da bi si že enkrat ustvaril dom in da bi imela njegova otroka zavetje v očetovem domu. Njegov poslednji poizkus je spodletel.« Ob tem je še zapisala: »Ni bil kragulj kesanja, ki je kljuval srce pevca najslajših

Davorin Ravljen: ŠIMEJ IZ ROŽA 1.

Mladinska povest iz koroških krajev
(Mladinska Matica J. U. U., Ljubljana 1937)

PRI MOHORJEVIH

Koroška zemlja se je skrila pod belo odejo. Da bi ji bilo toplo. Da se odpočije za klitje v novi pomladi. In da tiho sanja o svoji lepoti.

Domačija Mohorja Vrtovnika stoji na samem in se razgleduje po dolini, po Rožu. Vasi so raztresene na obeh bregovih Drave. Zadaj pa se iznad gostega smrečja vzpenjajo skalnate Karavanke. Tako tiho je tu gori, da se ob jasnih zimskih dneh čuje udarec ure iz zvonika pri fari, ki je globoko spodaj na robu doline. V nočeh pa slišiš šumenje smrek, ki se nejevoljne otresajo snežene obloge.

Ko počiva polje, mora gospodar v gozd, da podere nekaj starega lesa za ogrev in prodajo. Ali tako tarna oče Mohor zadnja leta, da ne more ničesar prodati in da bo zlezel v dolgove. Sinu Šimnu je hudo, kadar zvečer po molitvi prisluhne, ko se pogovarjata oče in mati. Očetove tožbe o slabih časih ga grizejo v dno srca. Tako rad mu pomaga pri delu, - o zdaj je že močan, še letos mora v šolo, potem bo pa svoboden in bo odlegel za hlapca. Ali tako sodi Šimej, da bo očetu premalo samo pomoč njegovih rok. In Šimej bi tako rad storil vse, da bi se očetu spet enkrat razvedrilo jasno čelo in da bi na njegovem blagem obrazu in v zvestih očeh spet zasijal dobrotni smehljaj.

Ko je sredi decembra namesto svežega pršiča, da so se pod njim skrile tudi poslednje črne čeri Karavank, se je Šimej šele pozno popoldne vrnil iz šole. Uro hoda je imel do doma, gaziti je moral v celo, pri kolenih se mu je sneg vsipal v škornje, da je prišel pobič ves moker in zmražen za domačo peč.

"Ali pojdeva v gozd, atej?" vpraša Šimej očeta, ko si pri peči sezuva škornje, otresa sneg in si previja mokre noge. Oče popravlja teležnik in odmaje:

"Ne danes, Šimej. Drv je čez božič zadosti pri hiši..."

Ko še ni prav končal, se zastrmi skozi okno, z golo roko obriše roso s šipe:

"Lej ga, kdo pa kobali k nam na obisk? Ali ni stari Matjaž? Seveda je! Kakšne novice nam prinaša? Rečem, da se je spet kaj novega zgodilo in hiti Matjaž k nam povedat."

Oveseljen stopi oče Mohor iz hiše ljubemu gostu naproti. Očetu vneto sledi Šimej, iz kuhinje pa se pridruži mati Marjeta, brišoča si roke ob modri, zakrpani predpasnik. Vsi trije složno sprejmejo dobrodošlega gosta, ki je prikrevsal zasopihan pred hišo in si pred pragom otresa sneg s težkih škornjev. Ivje se mu drži goste, sive, divje brade. Izpod velike črne kučme pa se smehljajo dobrodušne oči, sinje kakor cvetoči lan tamle poleti.

"Bog z vami, Matjaž! Prav ste prišli. Klali bomo, pa boste držali."

"Jaz ne," se pošali koreniti stari mož. "Držal bo prašič, jaz bom samo za rep ali za uhelj poprijel..."

"No, pa tako!" voljno pristavi gospodar. - "Potlej boste pri nas božičevali... Pa kakšne novice nam prinašate iz drugih krajev? Kod vas je zadnje čase vodila pot?"

"Ojej, ojej!" - potarna sivi prihajač, "strma je pot gorsej, Mohor, sapa mi je skoraj pošla, puhal sem ko kovaški meh, ki ima luknjo. Hentaj, ali se preredko oglašam pri vas, da

“Lep spomin je nate, oče...”
(+ Alojz Žnidaršič, oče p. Darka)
(*23.5.1939 - + 21.4.2024)

Na nedeljo Dobrega Pastirja, 21. aprila 2024 zvečer je v Bistrici pri Tržiču odšel k nebeškemu Očetu Alojz Žnidaršič, oče p. Darka.

Lojze se je rodil 23. maja 1939 v Struževem pri Kranju, ki danes spada v župnijo Kranj - Zlato Polje. Mladost je preživel v Sebenjah pri Tržiču, »pr’ Čevk’«. Bil je najstarejši od petih otrok. S svojim bratom Jožetom, sestrami Metko, Tinco in Angelco se je vedno zelo dobro razumel. Od vseh bratov in sester živi samo še najmlajša, Angelca.

Čevkov Lojze se je izučil za kovača. Že kot vajenec se je zaposlil v Tovarni kos in srpov (TOKOS) v Tržiču, kjer je odslužil polno delovno dobo do upokojitve (1992). Na vajeniški šoli je spoznal mlado Magdaleno, ki je iz Bele krajine prišla v Tržič, in v Tržiču tudi ostala. Leta 1961 sta se poročila v Adlešičih. V zakonu sta se jima rodila hči Janja in sin Darko.

Pred skoraj 40 leti je njegovo življenje popestril zet Vili, kateremu ni bil samo tast, ampak tudi drugi oče. Skupaj z Janjo so bili še posebno povezani. Z rojstvom vnukinje Eve je Lojze postal dedi, in tako so ga radi klicali tudi ostali sorodniki, ne samo vnukinja. Včasih celo sin, pater Darko!

Žal se je žena in mami Magdalena zaradi bolezni kmalu poslovila, spomladi 1994, samo dva meseca pred novo mašo sina Darka. Dočakala je 55 let.

Pred petnajstimi leti je Lojze sorodno dušo prepoznal v sestrini svakinji Marički, s katero sta si polepšala jesen življenja, si znala prisluhniti in užiti vsakodnevne radosti. Še posebno so jima bili v veselje obiski Maričkinih sorodnikov na Štajerskem, ki so Lojzeta zaradi njegove vesele narave in odprtega duha sprejeli za svojega. Rada pa sta bila tudi doma, saj sta bila obdana z dobrimi sosedi, ki so jima vedno srčno priskočili na pomoč. Seveda ne pozabljamo tudi naših prejšnjih dobrih sosedov ter sorodnikov in znancev v Tržiču, v Beli krajini in na Štajerskem. *»Na različne načine smo poznali Lojzeta ali njegove najbližje po sorodstvenih, prijateljskih vezeh ali po redovniškem in duhovniškem bratstvu z Lojzetovim sinom, patrom Darkom. Tudi po vseh teh vezeh smo rastli in rastemo v to, kar smo, in se zavedamo, da smo dar drug drugemu«* (p. Ciril A. Božič v homiliji).

Pred petimi leti je Lojze z rojstvom Oliverja postal pradedek. Pravnuk mu je prinesel nove radosti v življenje.

Lojze je bil družaben, rad obdan z veselimi ljudmi in tudi sam se je znal zelo dobro pošaliti. Njegova srčnost in poštenost sta bili neomajni. Bogu smo hvaležni, da je bil tako poln življenja in vedno je našel rešitev, kadar jo je kdo potreboval. Dolgo je bolehal, do zadnjega pa je še skrbel zase. In - zanimivo: nikoli ni imel covida-19 in nikoli demence!

V petek, 26. aprila 2024, je sv. mašo in pogreb v Tržiču vodil nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore, somaševalo nas je 25 duhovnikov. Pridigal je p. Ciril A. Božič, po sv. maši smo se zahvalili atku provincial p. Marjan Čuden, sin p. Darko in hči Janja ter nečakinja – najina sestrična Micika Rožman iz Bele krajine.

Naj oče prosi za nas pri Bogu, mi pa zanj in za nas, da bomo rasli v velikodušnosti.

pesmi, ki jih je kdaj kdo zapel v slovenskem ’narečju’. Bile so skrbi, ki so mu grenile zadnje dni življenja. /.../ Grenka žalost zavoljo tega, ker sebi in svojima otrokoma ni mogel preskrbeti najnujnejšega za življenje, in pa sramota, da bi ga otrokom prikazovali kot očeta, ki ni dovolj skrbel zanju, je gnala Prešerna v obup in smrt.«

Župnik Jakob Aljaž je opisal tudi poskus samomora, ki naj bi se zgodil v kranjski gostilni. Sestra Lenka tega ne omenja, o njem pa piše Slovenski biografski leksikon.

Ob tem Aljaževem podatku sem v opombi zapisal: Pijača in vse drugo je naredilo svoje, Marija s Šmarne gore, kamor je tako rad hodil in o njej pel, pa mu je izprosila milost srečne smrti, da ni *»peklenski zlódi v smrtni uri zmótil ga«*. (Pesem Šmarna gora).

6. Prešernova hčerka Ernestina Jelovšek opisuje kranjskega župnika in dekana Dagarina v pozitivni luči, ko je materi Ani stal ob strani ob Prešernovi smrti.

II. Poleg Lenkine pripovedi sem dodal še šest drobcev iz Prešernovega življenja:

1. Marijana Grom o svojem stricu pesniku dr. Francetu Prešernu.
2. Jurij Grabrijan in Simon Vilfan: O Prešernovi nadarjenosti in priljubljenosti med sošolci.
3. Jakob Aljaž, župnik: O Prešernu v Kranju.
4. Ernestina Jelovšek: Spomini na mojega očeta dr. Franceta Prešerna.
5. Alojzij Košir: Dr. Preširen na smèrtni postelji v Krajni.
6. Dr. Janez Bleiweis: Žalostno oznanílo – in prijazno povabílo.

Tu prilagam nekaj podatkov o pesnikovem prejemu sv. zakramentov pred smrtjo.

Ko je leta 1986 Janez Mušič izdal knjigo o Prešernu “Sila spomina”, je priložil faksimile pisma takratnega kranjskega kaplana Alojzija Koširja, ki ga je napisal leta 1881, kako je Prešeren že ves bolan prejel sv. zakramente. Vsebina tega pisma pa ni v knjigi niti z besedico omenjena! Jaz sem pismo dobesedno prepisal in v opombah primerjal z drugimi podatki. Košir pravi, da se je v Kranju razširila govorica, da se Prešeren ne bo dal pred smrtjo spovedati. Ko je te govorice slišal sam pesnik France Prešeren, je dejal sestri Lenki: »Le nobeden naj tega ne govori. Vse bom dejal v red in klical gospoda, ko bom videl, da mi je huje. Jaz nisem nikoli mislil, da bi se ne pustil previdéti. Le takrat sem menil, ko bi bil malo bolj slab.«

Kranjski kaplan Alojzij Košir piše, da je za te govorice slišal tudi dekan Dagarin, ki je bil v Ljubljani Prešernu profesor verouka, zato ga je sam obiskal.

Dekan ga torej sam od sebe obišče in mu kar naravnost reče: »Gospod doktor! Ne délajte mi kakih komedij zaradi tega (sv. spovedi), saj veste to, ker ste študirani mož.«

»Ne bojte se tega!« odgovori Prešeren, »Jest Vas bom, gospod dekan, veliko več kot sam za tó prosil,« ter reče, da želi v ta namen káko knjigo k pripravi. Dekan mu postreže zè voditeljem v večnost, zè knjižico nam tistikrat pri bolnikih zelo služno [uporabno], spisano od rajnkega mil. knezoškofa Slomšeka. In ko je bil pozneje dekan za sv. spoved naprošen, mu je o tem obisku dr. Prešeren veliko hvalo vedel in veselje razodeval, ker mu je ona knjižica močno dopadla v oziru podučevanja bolnikov in domačega jezika. Drugo jutro sim ga sè sv. zakramenti umirajočih popolnoma previdil, ležal je mirno

herbtoma sè sklenjenima rokama. Ko sim mu desno uho sè sv. oljem maziljeno zbrisal, je sam od sebe kar berž glavo obračaje lévo uho za sveto maziljenje ponudil.«

Akademik prof. Alojz Rebula je o previdevanju pesnika Prešerna v rubriki Credo v Družini zapisal: »Marsikaj je bilo že napisano o Prešernovem odnosu do krščanstva. Vsaj mene se bolj od zadevnih dognanj dotakne to, kar je izrekel kranjski kaplan Košir, potem ko je bolnemu pesniku podelil zakrament maziljenja. Rekel je namreč, da mu je, potem ko mu je med obredom pomazilil eno uho, pesnik z zgibom glave ponudil v maziljenje še drugo. To torej ni bilo pasivno, ampak tako rekoč sodelujoče sprejemanje zakramenta. Že iz te podrobnosti bi lahko sklepali, da je Prešeren umrl kot kristjan, tudi če ne bi v njegovi sobi o tem pričalo Sveto pismo, ki je bilo njegovo zadnje branje v življenju.« (Družina, 59 (2008), št. 6, str. 32)

Sestra Lenka pripoveduje: »Neki popoludan, malo pred smrtjo, je sam poslal po Dagarina. Precej dolgo tehanta vun ni bilo. Ko so iz vrat vun stopili, je Katra slišala, da je doktor rekel: 'Jutri pa ne hodite sami z zakramenti. Kapelanov eden naj pride. Jaz sem sedaj tako vse poravnal.'

Drugi dan so s konduktom prišli véliki kapelan Alojzij Košir, prav s konduktom. No, pa je prav bilo tako slovesno; da je videl ves Kranj.«

Košir tudi piše, da je Prešeren redno hodil ob nedeljah k sv. maši: »O tej priliki je pristojno opomniti, da se dr. Prešeren ves čas, kar je v Kranju bival, ni nikoli do duhovščine šopiril, ali da bi ga bili kje zapázili kod zasmehovaleca sv. reči ali celo širokoustnega verotajca, ker bil je tihega značaja; naše pozdrave je vsikdar vedno prijazno – grede hitrih stopinj – vračeval [vračal, nam odzdravljal], in tudi cerkve ni samó od zunej poznal, za enajsto nedeljsko mašo /: ob 11./ je vsaj vedel, kakor sim ga iz okin svoje sobe zapazoval.«

Beseda za uvod

Župnija Kopanj je kar precej povezana z največjim slovenskim pesnikom dr. Francetom Prešernom. Tu je kot otrok okoli tri leta živel pri starem stricu Jožefu Prešernu, ki je bil lokalni kaplan dvajset let. Njega se je pesnik spominjal kot največjega dobrotnika na zemlji.

Na Kopanju je 1. avgusta 1807 umrl sorodnik, 9-letni Janez Nepomuk Prešeren, in na njegovo mesto je tega leta prišel Ribčev Frencè. Kaplan je svojega pranečaka med drugim naučil brati in pisati, tako da je v ribniški šoli takoj zablestel kot najboljši učenec. Izročilo pravi, da ga je poučeval pod lipo za staro kamnito mizo, ki se je ohranila do danes, lipa je pa posajena druga, ker je staro podrl vihar. Iz Prešernove prepesnitve ljudske pesmi Svarjenje je v klop ob tej mizi vrezana prva kitica: »Stojí, stojí tam lipica, pod lipo hladna senčica, pod lipo miza kamnata ...« Na Kopanju je namreč Turistično društvo Kopanj postavilo več klopi s Prešernovimi verzi, ki ustrezajo izbrani lokaciji.

Že več let Univerza za tretje življenjsko obdobje Grosuplje na Prešernov dan pripravlja pohod od Grosuplja na Kopanj in nazaj po tako imenovani Prešernovi poti, ki se vije okoli Radenskega polja. Na Kopanju sledi kulturni program. Če vreme dopušča, je na prostem, če ne, pa v cerkvi. Sam vselej udeležence opozorim na eno ali drugo Prešernovo pesem z versko noto. Tudi pri pogrebnih govorih pogosto omenim Prešernove pesmi, ki so prežete z evangeljsko mislijo. Npr. v posvetilnem sonetu Matiju Čopu h Krstu pri Savici pesnik pravi, da vse, kar je na svetu, hitro mine: *»Dan jasni, dan oblačni v noči*

13.9.2024 v kapeli pokopališča Allambie. Nato je bil pokojnik upepeljen. Sv. maša 25.9.2024 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu.

JOŽE NOVAK
R. 5. 10. 1934 Dolnji Zemon, ŽU Ilirska Bistrica
U. 7. 9. 2024 Wollongong Hospital, NSW. Sv. maša 14.9.2024 v župnijski cerkvi vseh svetih v Shellharbourju. Pokopan je na pokopališču Lakeside - Kanahooka.

BORIS VITEŽNIK
R. 29. 12. 1959 Sydney
U. 7. 9. 2024 Auburn, NSW. Sv. maša 24.9.2024 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Nato je bil pokojnik upepeljen.

JANEZ TOMAŽIČ
R. 19. 12. 1938 Nova Lipa, ŽU Vinica
U. 22. 9. 2024 Westmead Hospital, NSW. Sv. maša 26.9.2024 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopan je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

ANGELA TORJAN, *r.* BOŽIČ
R. 30. 11. 1925 Sabonje, ŽU Podgrad pri Ilirski Bistrici
U. 22. 9. 2024 Blacktown - St. Hedwig's Village. Sv. maša bo v naši cerkvi sv. Rafaela, datum se ni določen. Pokojnica bo prepeljana v Slovenijo in pokopana v Hrušici pri Ilirski Bistrici.

MARIJAN ŠKOFIC
R. 6. 12. 1939 Brezje, ŽU Mošnje
U. 23. 9. 2024 Farmborough Heights, NSW. Pogrebni obred 30.9.2024 v ž. cerkvi Marije Brezmadežne v Unanderri. Nato je bil pokojnik upepeljen.

ŠTEFAN KOVAČ
R. 20. 12. 1938 Gomilica, ŽU Turnišče
U. 29. 9. 2024 Calvary Hospital, Kogarah, NSW. Sv. maša 8.10.2024 v ž. cerkvi sv. Alojzija v Cronulli, NSW. Pokojnik je bil upepeljen in bo pokopan v Gomilici, v Sloveniji.

MARICA ULJAN, *r.* HRVATIN
R. R. 21. 6. 1937 Kuteževo, ŽU Ilirska Bistrica
U. 1. 10. 2024 Liverpool Hospital. Sv. maša 15.10.2024 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopana je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

ALOJZIJA ANA »BEBA« BOREC, *r.* ŠTERN
R. 10. 5. 1938 Mengeš
U. 1. 10. 2024 Auburn

ALOJZ LUPŠA
R. 17. 7. 1932 Križevci pri Ljutomeru
U. 14. 10. 2024 Auburn. Sv. maša 23.10.2024 v kapeli Srca Jezusovega v Rookwoodu. Pokopan je na tamkajšnjem katoliškem pokopališču, Lawn A.

MARIJA KNAUS, *r.* RUZIC
R. 4.4.1929 Split, Hrvaška
U. 16.10.2024 RPA Hospital, Camperdown, NSW. Sv. maša 30.10.2024 v hrvaški cerkvi sv. Antona v Summer Hillu. Pokopana je na Hrvaškem pokopališču sv. Nikole Tavelica v Rookwoodu.

ANGELA JAMŠEK, *r.* LOKAR
R. 21.2.1937 Ljubljana
U. 11.11.2024 Arcare Nursing Home, Oatlands, NSW. Pogrebni obred 19.11.2024 v kapeli White Lady Funerals, Pennant Hills. Nato je bila pokojnica upepeljena.

ANICA STARE, r. VIDA
ANICA STARE, r. VIDA
R. 29.12.1941 Lesce
U. 19.5.2024 Trboje pri Kranju. Sv. maša 29.10.2024 v župnijski cerkvi Marijinega vnebovzetja v Trbojah. Pokopana je na tamkajšnjem pokopališču. Pogrebna maša je bila v Trbojah.

JOŽE LIPOVŽ
R. 17.3.1942 Selo, ŽU Črniče
U. 31.5.2024 Fairfield Hospital, Prairiewood, NSW. Sv. maša 13.6.2024 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Po molitvah je bil pokojnik upepeljen v Rookwoodu.

ANTHONY - TONY CETIN
R. 15.7.1967 Sydney, NSW
U. 4.6.2024 Condell Park, NSW. Sv. maša 26.6.2024 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopan je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

JANEZ MEZNARIČ
R. 29. 8. 1937 Bukovci, ŽU Sv. Marko niže Ptuja (Markovci)
U. 20. 6. 2024 Oberon, NSW. Pogreb 28.6.2024 v Oberonu, pokopan je na tamkajšnjem pokopališču - Oberon General Cemetery.

PAVEL PLATOVNJAK
R. 24.12.1941 Laško
U. 1.7.2024 Nepean Hospital, Penrith, NSW. Sv. maša 16.7.2024 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopan je na pokopališču Kingswood.

DARKO BOREC
R. 7.6.1945 Ljubljana
U. 14.7.2024 Merrylands

ŠKOF MSGR. KEVIN MICHAEL MANNING
R. 2.11.1933 Coolah, NSW
M. 18.12.1961 Rim
Škof: imenovan 26.4.1991, posvečen 10.7.1991. Škof v Armidale-u 1991-1997, v Parramatti 1997-2010, administrator škofije Wilcania - Forbes 2010-2012.
U. 15.7.2024 Bathurst NSW. Pogrebna sv. maša 2.8.2024 v katedrali sv. Patrika v Parramatti. Pokopan je bil 5.8.2024 v domačem kraju Coolah, NSW.

PETER BERGINC
R. 24.5.1930 Beljak, Avstrija
U. 18.7.2024 Enfield, NSW. Sv. maša 29.7.2024 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopan je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

VALENTIN LUBEC
R. 29.8.1940 Radvenci, ŽU Negova
U. 6.8.2024 Liverpool Hospital, NSW. Sv. maša v župnijski Matere Božje - Our Lady of Victory 20.8.2024. Pokopan je v grobnici na pokopališču Pinegrove.

DANIJELA - DANA SELES
R. 27.11.1936 Prem
U. 9.8.2024 Bupa Bankstown Nursing Home, Yagoona, NSW. Sv. maša 23.8.2024 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopana je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

ZORA KLAJNŠEK JOHNSON, r. FRAS
R. 26.10.1934 Gornja Radgona
U. 24.8.2024 Westmead Hospital, NSW. Pogrebni obred 3.9.2024 na starem slovenskem pokopališču. Sv. maša 4.9. 2024 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu.

MARJAN JAMBROVIC
R. 17.7.1958 Ptuj
U. 28.8.2024 Flinders, NSW. Pogrebni obred v kapeli Hansen & Cole Funerals v Kembla Grange. Nato je bil pokojnik upepeljen.

JANI PAL
R. 26.12.1938 Pince, ŽU Lendava
U. 6.9.2024 Gold Coast University Hospital, Southport, QLD. Pogrebno slovo

mine, ... de srečen je le tá, kdor z Bogomilo up sreče únstran groba v prsih hrani.« Srečen je ta, ki ima vero v Kristusovo in naše vstajenje ter upanje v življenje onstran groba. Kako velika je v tej veličastni pesnitvi Bogomilina skrb za Črtomirjevo večno poveličanje: *»Sem trepetala zate uro sledno, de bi nebes ne zgrešil v bridki smrti.«* A Božji mož ji »bolnó srcé ozdravi«, ko ji pokaže, kako velika je moč molitve: »ker, da zamóre vse molitev, pravi.« Kolikokrat je v samoti klečala in *»klícala pomoč Marije: 'Zavreči v jezi ga, moj Bog! ne hôti ... ne daj v oblast sovražni ga togoti, pred njo naj milost tvoja ga zakrije!'«* In potem pravi, da ga je Bog tisto noč na nenavaden način *»ohranil, ko ni noben tovar'š se smrti ubranil.«* In Prešernov iskalec smisla življenja, Črtomir, izreče znamenite besede: *»Ljubezni vere in miru in sprave, ne branim se je vere Bogomile.«*

V Zdravljici trikrat zakliče: *»Bog našo nam deželo, Bog živi ves slovenski svet, brate vse, kar nas je sinóv sloveče matere! ... Bog živi vas Slovenke, prelepe žlahtne rožice; ni take je mladenke, ko naše je krvi dekle«,* in potem preroško vzklikne: *»Naj sinóv zarod nov iz vas bo strah sovražnikov!«*

Kitica naše državne himne »Živé naj vsi narodi« ima čisto krščansko vsebino, ki je podobna duhovnikovi razlagi vere v Krstu. Črtomir namreč Bogomili ugovarja, kaj dela Valjhunova vojska: *»Kaj videli krvi smo v Kranji teči, kristjanov tvojih vse preudari dela, in mi povej, ali ni črt (hudič) nárbolj jezni njih Bog, ki kličeš ga Boga ljubezni?« »Po celi zemlji, vsem ljudem mir bodi! Tako so peli angelcov glasovi v višavah pri Mesijasa prihódi; de smo očeta enega sinovi, ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi, da ljúbit' mór'mo se, prav' uk njegovi. Valjhun ravna po svoji slepi glavi, po božji volji ne, duhovni pravi.«*

Himna se konča s čisto evangeljsko mislijo: *»ne vrag, le sosed bo mejak!« Naj ne bo vrag – hudi duh, satan – naš prijatelj in mejaš, on, o katerem pravi Kris*tus, da *»je bil od začetka morilec, ... in je lažnivec in oče laži«* (Jn 8,44).

In tako je dozorela odločitev, da bi širši javnosti ponudil nekaj iz Prešernovega življenja. Od vseh njegovih opisov mi je najbolj blizu zapis Toma Zupana *"Kako Lenka Prešernova svojega brata, pesnika, popisuje"*, ki ga je izdala Mohorjeva družba leta 1933 in ga tu posredujem takega, kot je nastal (brez popravljanja starega pravopisa ali morebitne avtorjeve nedoslednosti pri zapisih), manj znane ali za sodobnega bralca ne več razumljive besede pa sem sproti pojasnil v oglatem oklepaju ali opombi pod črto, besede v okroglem oklepaju pa so Zupanove. Ne želim Prešernovega življenja idealizirati, ampak predstaviti po spominih njegove sestre, ki jim dodajam še nekaj drobcev drugih.

Lepa zahvala prof. Ivanki Šircelj Žnidaršič za jezikovni pregled, prof. Jakobu Müllerju za spremne besede in nasvete, mag. Stanetu Okolišu za dragocene podatke iz šolstva, mag. Francetu Baragi za dragocene nasvete, mag. Tonetu Krampaču za posredovanje fotografij zapisov iz matičnih knjig in knjige Status animarum ter Petru Bezgu za oblikovanje knjige. Iskrena zahvala vsem, ki so izid knjige finančno ali drugače podprli.

Janez Kebe, župnik, Kopanj

NOV PREVOD SVETEGA PISMA

Na SAZU so slovesno predstavili nov celotni prevod Svetega pisma, ki je več let nastajal pod okriljem Slovenske škofovske konference. Po besedah glavnega urednika, akademika prof. dr. Jožeta Krašovca, je nastal uradni prevod ali literarni prevod iz izvirnih jezikov, ki ne ukinja prejšnjega, ekumenskega prevoda, temveč ga dopolnjuje. V pripravi je tudi spletna različica.

Novi prevod je začel nastajati deset let po komentiranem prevodu Svetega pisma po vzoru francoske ekumenske izdaje, ki so ga pripravljali v letih od 1981 do 1996 ter z njim nadomestili prvo slovensko ekumensko izdajo iz leta 1974, ki jo je Britanska biblična družba desetletja ponatiskovala brez uvodov, komentarjev in seznama referenc.

S pričujočo izdajo je nastal uradni prevod Svetega pisma Rimskokatoliške Cerkve v Sloveniji, ki ga po Krašovčevih besedah lahko imenujemo literarni prevod iz izvirnih jezikov. Uvode, opombe, reference in dodatke so prevzeli iz francoske Jeruzalemske izdaje, ki velja za najbolj vpliven katoliški prevod Svetega pisma po drugi svetovni vojni ter so ga prevedli in priredili tudi v jezike, kot so angleščina, nemščina, italijanščina, španščina in hrvaščina.

Kot je povedal Krašovec, novi uradni prevod kljub temu ne ukinja prejšnjega, ekumenskega, ampak ga v vseh bistvenih postavkah dopolnjuje. "Podobno kot Francija in veliko drugih držav ima zdaj Slovenija dva komentirana prevoda, ki se v veliko pogledih dopolnjujeta in tako bogatita naš verski in kulturni prostor. S tem smo dobili izvedbo dveh paradigem prevajanja in komentiranja Svetega pisma, ki sta značilni za celotno zgodovino judovstva in krščanstva od antike do danes," je povedal Krašovec.

Cilj prevoda Svetega pisma je po Krašovčevih besedah ustvariti besedilo v drugem jeziku v približno v enakem slogu, kot je slog izvirnika. Ob razpravljanju o pristopih v prevajanju pa je po njegovih besedah treba upoštevati dejstvo, da so bile različne svetopisemske knjige napisane kot rokopisi, ki so bili večkrat prepisani in vključeni v večje literarne enote. Rokopisi začetnih odlomkov se vsaj v celoti niso ohranili, a obstaja na tisoče izvodov predpisov večjih ali manjših delov Stare in Nove zaveze.

Jezik Svetega pisma je bil najprej hebrejščina, sledilo je prevajanje v jezike, kot so aramejski, grški, sirski, koptski, armenski, latinski in tako dalje. Vsak od teh antičnih prevodov je danes na voljo v številnih rokopisih, ki so jih strokovnjaki zbirali in preučevali več sto let. V 4. stoletju je po podatkih že obstajalo nešteto prevodov Svetega pisma v latinščino kot delo različnih časovnih obdobij in avtorjev, je povedal Krašovec.

Sveto pismo so prevajali še p. Milan Holc, profesor in celjski škof msgr. dr. Maksimilijan Matjaž, profesorica s. Maria Carmela Palmisano, profesor br. Miran Špelič, Bogomir Trošt, profesorica s. Terezija Snežna Večko in Janez Zupet. Monumentalna knjiga je opremljena s slikami iz zakladnice antične krščanske mozaične umetnosti s svetopisemski motivi; fotografije je prispeval umetnostni zgodovinar Damijan Prelovšek. Pred izdajo v eni knjigi je prevod že izhajal po zvezkih, in sicer od leta 2010 dalje.

Na slovesni predstavitvi v atriju ZRC SAZU so bili navzoči direktor ZRC SAZU Oto Luthar, predsednik Slovenske škofovske konference dr. Andrej Saje, predsednik SAZU Peter Štih, prorektor ljubljanske univerze Anton Ramšak, rektor mariborske univerze Zdravko Kačič, dekan Teološke fakultete Janez Vodičar ter Tone Rode, direktor založbe

PREJEM ZAKRAMENTOV

SV. KRST

REED ANDREW GLUŠIČ, sin očeta Andrewa Michaela in matere Lauren Josephine, r. Špičak, rojen 11.4.2022, krščen14.4.2024 pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu.

PRVO SV. OBHAJILO

ARIANA MARIE PIRC, RIHANNA LEE PIRCIN MILANA BIANCA PIRC.
so prejele prvo sv. obhajilo pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu na zahvalno nedeljo, 10.11.2024. - ČESTITAMO!

SV. BIRMA

SETH HOGAN, KAIAH HOGAN, CALLAN JAKE KOCIPER, JOSHUA ANTHON KOCIPER, ARIANA MARIE PIRC, RIHANNA LEE PIRC IN MILANA BIANCA PIRC.
so prejeli zakrament sv. birme v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu v nedeljo, 17.11.2024. Birmovalec je bil g. Peter G. Williams, generalni vikar škofije Parramatta. - ČESTITAMO!

NAŠI POKOJNI

ELIZABETH - LIZZY MEZNARIČ
R. 13.1.1974 Guildford, NSW
U. 3.8.2023 Royal Prince Alfred Hospital, Camperdown, NSW. Pogrebni obred 18.8.2023 v Lakeside Memorial Parku, nato je bila pokojnica upepeljena.

ALOJZ KMETIČ
R. 10.6.1929 Ljubljana - Ježica
U. 14.3.2024 Columbia Aged Care Services, Strathfield, NSW. Sv. maša 26.3.2024 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopan je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

MARIJA ROBIČ, r. CELIN
R. 1.1.1938 Kuteževo, ŽU Ilirska Bistrica
U. 26.3.2024 Redleaf Manor Aged Care, Concord, NSW. Sv. maša 4.4.2024 v cerkvi sv. Jožefa v Enfieldu, NSW. Pokopana je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

MARIJA HRIBAR, r. TELIČ
R. 7.2.1935 Viševek, ŽU Stari trg pri Ložu
U. 13.4.2024 Canberra. Sv. maša 23.4.2024 v cerkvi sv. Mateja, Paige, ACT. Pokopana je na pokopališču Gungahlin.

ALOJZ ŽNIDARŠIČ
R. 23.5.1939 Struževo, ŽU Kranj - Zlato polje
U. 21.4.2024 Tržič - Bistrica. Sv. maša 26.4.2024 v župnijski cerkvi Gospodovega oznanjenja Mariji v Tržiču. Pokopan je na tamkajšnjem pokopališču.

P. DR. BERNARDIN (JURIJ) SUŠNIK O. F. M.
R. 19.6.1935 Ljubljana - Bežigrad
Mašnik 29.6.1959 Ljubljana - Sv. Nikolaj
U. 25.4.2024 Ljubljana - Šiška. Sv. maša 3.5.2024 v župnijski cerkvi vseh svetih na ljubljanskih Žalah, pokopan je na tamkajšnjem pokopališču.

ŠKOF MSGR. PETER W. INGHAM
R. 19.1.1941 Crows Nest, NSW
M. 18.7.1964 Sydney
Škof: imenovan 24.5.1993, posvečen 12.7.1993 v Sydneyu. Pomožni škof v Sydneyu, od 2001 do 2017 škof v Wollongongu, nato v pokoju.
U. 26.4.2024 Sydney, NSW. Sv. maša 10.5.2024 v katedrali sv. Frančiška Ksaverija v Wollongongu, pokopan je na tamkajšnjem pokopališču pri katedrali.

MARIJA KOGOVŠEK, r. KARIŽ
R. 14. 6. 1931 Križ, ŽU Tomaj
U. 6. 4. 2024 North Balgowlah. Sv. maša 20.4.2024 v cerkvi sv. Kierana v Manly Vale, NSW. Nato je bila pokojnica upepeljena.

1995: 6. septembra začne oddajati prvi katoliški radio v Zambiji, ki so ga ustanovili p. Miha in njegovi sodelavci.
1997: P. Miha postane direktor Mission Press-a in misijonske tiskarne.
1999: Obisk Slovenije z glasbeno skupino "Ba Cengelo".
2004: Na misijonu sv. Jožefa pripravi duhovno-pevsko-plesni festival, ki je z leti postal množični in znameniti GRAMY - Mukuba Awards. - Istega leta p. Miha drugič obišče Avstralijo.
2007: P. Miha prejme državno novinarsko nagrado za neodvisno novinarsko delo.
2009: Obisk Slovenije z glasbeno skupino "I Cengelo".
2011: MISA (Media Institute of Southern Africa) je misijonarju podelila nagrado za svobodo medijev, zambijsko umetniško združenje Chingola pa nagrado Banhama za njegov delež pri razvoju domače umetnosti.

P. Miha je isto leto doživel srčni infarkt. Ko se je že pripravljal, da odide iz bolnišnice v Ndoli, mu je drugi infarkt nenadoma pretrgal nit življenja 29. oktobra 2011.
2012: 28. oktobra so v rojstni župniji Videm blagoslovili doprsni kip in poimenovali župnijski dom po svojem rojaku misijonarju.
2013: Izide prva knjiga o njegovem življenju in delu "Črnec v beli koži".
2014: V Zambiji izide knjiga o p. Mihu "Joy in Selfgiving".
2021: Misijonska nedelja je posvečena p. Mihu ob 10-letnici smrti. Izide tretja knjiga o misijonarju "Daleč naprej je tekel".

(Prim. www.missio.si. Priredil p. Darko Žnidaršič OFM)

Družina, kjer je prevod izšel.

Izdajo so v nedeljo potem obeležili s koncertom v Cankarjevem domu, kjer so člani Mešanega pevskega zbora in orkester Glasbene matice Ljubljana z dirigentom Sebastjanom Vrhovnikom in solisti izvedli Bachov Pasijon po Janezu.

Dogodka se je udeležila Mateja Subotičanec, ki je pred mikrofon povabila najbolj zaslužnega za končni izdelek: profesorja dr. Jožeta Krašovca.

"Glavni doprinos tega jeruzalemskega prevoda Svetega pisma je njegova doslednost pri sledenju izvirniku, vključno z besediščem, besednimi zvezami in slogom. Poleg tega smo pri pripravi tega prevoda upoštevali tudi slovensko prevajalsko tradicijo, tako da smo se v izrazih, ki so del naše kulturne zapuščine, navezali na starejše verzije," je povedal dr. Krašovec. Pri prevodu psalmov so prav tako upoštevali to načelo.

Pri ustvarjanju slovenskega standardnega prevoda so, kot je dejal dr. Jože Krašovec, sodelovali z velikim številom prevajalcev. »Usklajevanje njihovega dela je bilo zahtevno, saj je potrebno poenotiti vse vsebine v skladu z določenimi pravili. Za prejšnji prevod žal ni bilo dovolj časa za temeljito usklajevanje, zato je ta nov izdaja bolj usklajena. Potrebovali smo tri leta samo za zadnje popravke, da bi zagotovili popolno usklajenost, kar je redkost pri prevodih Svetega pisma po svetu. Knjiga je zdaj pripravljena, in mislim, da bo zadovoljila želje mnogih bralcev po Božji besedi, tudi tistih, ki jih premami žeja po njej,« je povedal.

Jeruzalemski prevod je izšel v sozaložništvi Slovenske škofovske konference in založbe Družina. (blagovest.si; radio.ognjisce.si)

SPOMINJAMO SE... + P. MIHA DREVENŠEK, misijonar in kitarist pri ansamblu MINORES

Pred 50 leti smo Slovenci v Avstraliji doživeli nepozabna bogoslužja, srečanja in turnejo ansambla MINORES. V njem je igral kitaro minorit P. MIHA (FRANC) DREVENŠEK, kasneje apostolski misijonar v Zambiji, ki je zdaj že pokojni (u. 29.10.2011). Ko smo v nekaterih prejšnjih številkah "Rafaela" obujali naše spomine, se spomnimo na znamenitega misijonarja, ki je dvakrat obiskal našo "neznano daljno deželo".

Apostola Peter in Janez sta v templju oznanjala, da je odrešenje samo v Jezusu Kristusu (prim. Apd 3,11-26). Ko sta se zato morala zagovarjati pred velikim zborom, sta dejala: "Ne moreva, da ne bi govorila o tem, kar sva videla in slišala" (Apd 4,20).

Če bolj pozorno prebiramo in premišljujemo dogodek, ki je zapisan v Apostolskih delih, ugotovimo, da se v dveh tisočletjih v bistvu ni prav nič spremenilo. Dandanes misijonarji še vedno pogumno oznanjajo evangelij Jezusa Kristusa, mnogi, premnogi, pa jim nasprotujejo in jih želijo utišati. A odgovor misijonarjev je identičen odgovori, ki sta ga judovskim duhovnikom dala Peter in Janez: "Presodite, kaj je bolj pravično pred Bogom: poslušati vas ali Boga" (Apd 4,19b). Nato pa še: "Ne moreva, da ne bi govorila o tem, kar sva videla in slišala" (Apd 4,20). Te besede je papež Frančišek izbral za temo misijonske nedelje leta 2021, saj si želi navzven odprto in pogumno Cerkev. Usmerja nas v delovanje.

P. Miha Drevenšek je deloval v Zambiji in je živo poosebljal besede, ki sta jih izrekla Peter in Janez. Njegova misijonska pot je bila zelo zanimiva: od klasičnega misijonarja, ki je deloval "sredi ničesar", se je prelevil v misijonarja nove evangelizacije. Da bi se Božja beseda čim bolj razširila, dosegla čimveč ljudi, je uporabljal najrazličnejše tehnične pripomočke in sredstva obveščanja, ki so bila na razpolago. V Zambiji je ustanovil radio **Icengelo** in najmodernejšo tiskarno, bil je radijski voditelj in urednik kar dveh revij. Bil je velik borec za resnico in za preprostega zambijskega človeka. Veliko je ozaveščal in bil velik kritik koruptivnih oblasti, ki so izkoriščale uboge preproste ljudi. Ljudje na oblasti so ga hoteli utišati in so mu zato večkrat grozili. Ker ni nič pomagalo, so ga s podtaknjenim požarom skušali celo umoriti. A p. Miha se ni prav nič bal. Bal se je samo Boga. Ko so ga nasprotniki evangelija najbolj preganjali, je celo vzklikal: "Kaj mi pa morejo - vse, kar delam, delam za Boga!"

Seveda je misijonar p. Miha Drevenšek znan tudi po svojem glasbenem udejstvovanju. Pred odhodom v misijone je ustanovil skupino Minores, v kateri so igrali skupaj minoritski bogoslovci in mladi patri. V Zambiji pa je organiziral več glasbenih festivalov (GRAMY - Makuba Awards). Z različnimi zambijskimi skupinami so večkrat obiskali domovino in nastopali po vsej sloveniji in tudi na "Marijafestih" - pevskih festivalih, ki jih vsako leto pripravljajo na Ptujski Gori. P. Miha je večkrat dejal: "Kjer so bili mladi, tam sem bil jaz, in kjer sem bil jaz, tam so bili mladi..." Leta 1991 je v Sloveniji gostoval otroški zborček "Abana ba Stela" - "Otroci jutranje zarje" in posneli kaseto "Muwapuleni" - "Pozdravljeni!". Ko so odrasli, so se preimenovali v "Ba Stela" - "Jutranja zarja", kasneje pa v "Ba Cengelo" in nato "I Cengelo".

Ne preseneča zato, da je p. Miha tudi glavni pobudnik projekta Botrstvo, ki so ga v Misijonskem središču Slovenije začeli pred več kot dvajsetimi leti. S tem projektom mladim po vsem svetu pomagamo, da si pridobijo izobrazbo in se sami izvijejo iz začaranega kroga revščine. Vodilo misijonarjevega dela je bilo: "Ljudem ne dajemo le rib, ampak jih učimo ribariti. Za ribarjenje pa potrebuješ mrežo. Mreža je izobrazba." P. Miha je tako pokazal pot, kako naj dolgoročno pomagamo revnim otrokom do boljšega življenja.

Na srečanju misijonarjev v Sloveniji je ljubljanski nadškof msgr. Stanislav Zore pozval misijonarje, ***naj nas naučijo misijonariti, saj "okolje, v katerem živimo in v katerem se je znašel ves zahodni svet, žal ni več verno."*** Misijonar p. Miha nam je pri tem učenju s svojim veselim in pogumnim življenjskim pričevanjem resnično oprijemljiv zgled. S svojim nalezljivim nasmeškom je živo izžareval veselje, ki je izviralo iz globokega osebnega odnosa z Vstalim Kristusom. Kot pravi kristjan je bil neizmerno srečen in vesel človek. Tega notranjega veselja mu niso mogli vzeti še tako hudi življenjski udarci in nešteti veliki izzivi, s katerimi se je pogumno soočal in jih tudi premagoval.

ŽIVLJENJA POT MISIJONARJA P. MIHA (FRANCA) DREVENŠKA

1946: 15. septembra se je Franc rodil očetu Francu in Materi Ani, rojeni Kurež, v Pobrežju in 22. septembra je prejel sveti krst v župniji Sv. Vid (Videm) pri Ptuju.
1961: Končal je osnovno šolo in šel v malo semenišče in na gimnazijo v Zagreb.
1963: je vstopil v noviciat na Cresu in dobil ime Mihael.
1965: je bil vpoklican k vojakom.
1967: Matura v Zagrebu. Jeseni začne študij na Teološki fakulteti v Ljubljani.
1969: Minoritski bogoslovci ustanovijo ansambel Minores.
1971: Br. Mihael je 4. oktobra izpovedal slovesne zaobljube.
1972: 2. julija je bil posvečen v duhovnika pri Sv. Juriju na Ptuju (Proštija). Novo mašo je daroval v domači župniji Sv. Vid (Videm) pri Ptuju. Postal je kaplan v Sostrem.
1974: Ansambel Minores dobi povabilo za turnejo po Avstraliji. V Adelaide se p. Miha odloči, da bo šel v misijone.
1975: 24. avgusta na Rakovniku v Ljubljani prejme misijonski križ.
1977: 29. januarja prvič stopi na afriška tla.
1979: je postal župnik velike misijonske župnije sv. Jožefa Kupertinskega v Chifubu.
1991: Z glasbeno skupino "Abana Ba Stella" obišče Slovenijo. - Isto leto začne projekt "Botrstvo na daljavo" za otroke iz Zambije. Več kot tisoč zambijskih otrok je že dobilo slovenske botre in s tem možnost za izobrazbo.